

Hof van Cassatie vernietigt veroordeling Forrest-cartoon in MO*

In 2008 veroordeelde de rechtbank van eerste aanleg in Brussel een karikatuur op de cover van MO*, magazine voor mondiaal nieuws. De karikatuur toonde George Forrest, een 'captain of industry', actief in de mijnbouwsector in Congo, in een outfit die verwees naar voormalig president Mobutu. In 2012 vond ook het hof van beroep in Brussel de spotprent beledigend. MO* moest Forrest 5.000 euro schadevergoeding betalen. Het Hof van Cassatie heeft nu evenwel de veroordeling van MO* ongedaan gemaakt. Het Hof vindt dat het arrest dat MO* veroordeelde niet deugdelijk gemotiveerd is en daarom in strijd is met de basisprincipes van de expressievrijheid zoals gewaarborgd door artikel 10 EVRM.

Dirk Voorhoof

Het zat er een beetje aan te komen dat de veroordeling van MO* en de motivering waarop deze steunde moeilijk overeind kon blijven. Van cartoons of spotprenten kan immers maar moeilijk geëist worden dat die beantwoorden aan de voorwaarden van objectieve berichtgeving en een getrouwe weergave van de werkelijkheid moeten zijn. Het Hof van Cassatie heeft in zijn arrest van 28 november 2014 duidelijk geen genoegen genomen met de benadering en motivering van het Brusselse hof van beroep. Het Hof van Cassatie baseert zich daarbij vooral op de rechtspraak van het Europees Mensenrechtenhof in verband met expressievrijheid. Dat de Straatsburgse rechtspraak in verband met de expressievrijheid nog niet volledig is doorgedrongen in Lubumbashi, waar Forrest woont, of op de Maagdeneilanden, waar de Forrest-groep is gevestigd, mag niet verbazen. Dat de Brusselse rechters van het hof van beroep deze Straatsburgse rechtspraak straal negeerden, druipte regelrecht in tegen de verdragrechtelijke verplichtingen van België in toepassing van het Europees Mensenrechtenverdrag en het respect voor de journalistieke expressievrijheid. Het Hof van Cassatie heeft deze rechterlijke uitschuiver nu alvast rechtgezet.

Dat de veroordeling ongedaan is gemaakt is niet enkel een opsteker voor MO* als onafhankelijk magazine dat rapporteert over mondiale ontwikkelingen, maar geeft ook terug wat meer ademruimte aan cartoons, karikaturen, covers en spotprenten in kranten, magazines en op online nieuwsplatforms. De zaak wordt nu doorverwezen naar het hof van beroep te Antwerpen.

(De auteur is hoogleraar mediarecht en auteursrecht aan de Universiteit Gent en de Universiteit van Kopenhagen)

Cass. 28 november 2014, VZW Wereldmediahuis (MO*) t. George Forrest